

BUDAPEST HANGVERSENYTERMEIBEN

A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG Zenekara Ferencsik János vezényletével reprezentatív hangversennyel ünnepelte meg a főváros egyesítésének századik évfordulóját. A hangverseny műsora célzatosan idézte fel az ötven évvel ezelőtt lezajlott, fél évszázados jubileumát, amely annak idején Bartók *Táncsvitjének* és Kodály *Psalms Hungaricusának* nyújtott ünnepélyes keretet. De stílusosan illett az Erkel színházi est műsorába Dohnányi *Ruralia Hungaricájának* néhány részlete és Liszt *Magyar fantáziája* is. Berlioz *Rákóczi-indulója* pedig olyan pompás alkalom valamennyi zenekarunk telivér hangzásának, elsősorban rézfúvósbravúrájának csillogtatására, amit elmulasztani valóban kár lett volna. Így hát a négy eredeti magyar kompozíció mellett harmonikusan megfért — sőt, hangszerelési effektusaival nem is szerényen! — a francia zeneszerző magyar ihletésű műve is.

E gazdag műsor változatos és tanulságos képet adott a Filharmonikusok sokoldalú művészetéről és a magyar zene hét évtizedéről (Liszt 1852-ben írta a *Magyar fantáziát*, a *Ruralia Hungarica* 1924-ben keletkezett). Patinás zenekarunk méltónak bizonyult zene-történelmi rangjához, Ferencsik közismerten kitűnő irányítása mellett példás fegyvellemmel és gondosan kidolgozott szólamokkal érdemelte ki a közönség tapsait. A Magyar fantázia szólistája, Falvai Sándor — amellet, hogy bámulatra méltó virtuozitással győzte le a zongoraszólam nem csekély nehézségeit — puritán egyszerűséggel illeszkedett ebbe a szimfonikus együttesbe és ezzel biztosította a mű pontos és hiteles interpretációját. Játéka mindvégig tiszta és értelmes volt, minden részletében meggyőző. Kodály *Magyar zsoltárát* a Budapesti Kórus közreműködésével Simándy József szólaltatta meg azzal a bensőséggel, amely az ő produkcióinak fényét és erejét adja.

A *Psalms* költő szépségű előadása valóban tetőpontja volt a hangversenynek, mint művészi eredményt azonban talán még ennél is magasabbra kell értékelnünk Bartók *Táncsvitjének* minden részletében gondosan kimunkált, sokarcú és mégis egységes megszólaltatását: hiszen ez volt az a mű, amelynek félreértése, félvállról vett előadása annak idején oly sokáig keserítette Bartókot. A Filharmonikusok fél évszázad adósságát rótták le mostani remek előadásukkal.

Pándi Marianne

*

A TÁTRAI-VONÓSNÉGYES Schubert-estje vasárnap a Zenekadémia nagytermében mindvégig a magasrendű kamaramuzsika jegyében állott. A kitűnő kvartett (Tátrai Vilmos és Szűcs Mihály — hegedű; Konrád György — brácsa és Banda Ede — cselló) ezúttal Szilvásy László csellóművésszel bővült az utolérhetetlen C-dúr kvintett előadása alkalmából.

A nagy klasszikus mesterek csak kivételes alkalmakkal nyúltak a kvintetté bővített vonósnégyes műfajához — Mozart inkább a brácsaszólamot, Schubert és Brahms inkább a csellót kettőzi; abban azonban közösek, hogy legfontosabb mondanivalójukat bízzák a vonósötösre. Valóban: Schubert 163-as számmal jelzett opusza néhány héttel halála előtt keletkezett és első két tétele olyan vallomáshangot üt meg, amely még a Mester életművében is ritkaságszámba megy. Schubert itt túl van jón és rosszon, de nem azért, mert az élet fölé emelkedett, hanem azért, mert mindkettőt megélte és magává tette és mert a rosszból talán egy kicsit több jutott neki, mint bárki másnak. Hálás és egyszerű dolog lenne, ha ezt a tételt az utolsó Beethovenkvartett (F-dúr, op. 135) Lentórához hasonlítanánk —, de Schubertnél ez a búcsú az élettől minden tekintetben magányosabb és szubjektívabb. Tátraiék úgy valósították meg ezt a tételt és a mű egészét, hogy az ember szívszorongva követte minden zenei mozdu-

latukat a mű elfátyolozott első ütemeitől egészen a dacos — talán részben verbunkos-ihletésű —, bizonyos pillanataiban azonban magamegadóan kien-gesztelődő utolsó tételig.

Tátrai, Konrád és Banda triója Farkas J. Ferenc (bögő) és Ránki Dezső (zongora) szólamával bővült az úgynevezett *Pisztráng-ötös* előadásában. Ez a két nagyszerű vendég és a Tátrai-kvartett három tagja otthonos szépséggel és a fogalom legjobb értelmében vett profi biztonsággal működött együtt. Szabad és minden mozzanatában szuverén produkciót élvezhettünk, amelyben egymást jól ismerő, kiváló muzsikusok tarták fel a kamarazene lényegét, erőszakmentesen és szuggesztív módon. A vihatos siker hatására a *scherzo*-tételt megismételték.

BRAHMS-KAMARAEST hangzott el csütörtökön az Akadémia nagytermében.

Banda Ede és Szűcs Lóránt nyitotta meg a koncertet az *é-moll gordonka-zongora*-szonátával. Mesteri kamarazene volt. A mindig végtelenül komoly, kivételes melódiaérzékkel rendelkező csellista és a lényegretörő kamaramuzsikussal Szűcs Lóránt e remekmű széles érzelmi skáláját csillantotta meg — felejthetetlen marad a második tétel, az *Allegretto quasi menuetto* távoli múltba néző gyengéd és szeretetteljes táncmozdulata. Hozzájuk társult harmadikként Kovács Béla klarinétművész, az *á-moll trió* (op. 114) előadásához. Már az előadók neveinek felsorolása sem hagyhat kétséget az iránt, hogy a gyönyörű Klarinét-trió méltó előadásban részesült. A bársónyosan puha, egészséges hangzaskép, a klarinét és a cselló összefonódása vagy éppenséggel egymásnak felelgetése és mindehhez a zongora gyönyörű kísérete, amely minden pillanatban kész arra, hogy a témákat átvegye, tovább bonyolítsa, esetleg az egész zenei anyagot egy másik szférába vigye — mindez együtt azt adta nekünk, amiért a kamarazene műfaja megszületett és meggyökerezett a hangverseny-pódiumon: a szuggesztív bensőséget.

Való igaz, hogy a *Klarinét-trió* a viszonylag nehezen követhető brahmsi muzsika fajtájába tartozik. Ezzel szemben a műsort záró *B-dúr vonóshatos* könnyen tárja fel szépségeit. A Banda Edével és Konrád Györggyel kiegészített Bartók-vonósnégyes (Komlós Péter és Devich Sándor — hegedű; Németh Géza — brácsa és Botvay Károly — cselló) telt, tiszta és nagyszerűen összedolgozott hangzasképe csak felsőfokú jelzőkkel érzékeltethető. Az archaizáló második tétel egyszerűen érezte meg a zenei anyag barokk nagyságát és ugyanakkor későromantikus, gyengéd szubjektivitását, az utolsó tétel pedig a fiatal Brahms töretlen-egyszerű líráját. A produkció óriási sikert aratott.

Pérnye András

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR NEMZET

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 NOV 24

Magyar Nemzet